

STEINKJER KOMMUNE
Rådmannen
Avdeling for bistand og omsorg

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011
0300 Oslo

Helse- og omsorgsdepartementet	
Saksnr.: 2004/05135	Dok.nr.: 167
Arkivkode: 520	Journ.dato 12/4-05
Avd.: KIA	Saksbeh.: KOH
U.off.:	

Vår ref:
05/1195-3936/05/ KILA

Arkiv

Deres ref:

Dato:
17.03.2005

HØRING - NOU 2004:18 HELHET OG PLAN I SOSIAL- OG HELSETJENESTENE

Avdelingene for bistand – og omsorg, PPT, barnevern og sosiale tjenester og helse- og rehabilitering uttrykker generell positivitet knyttet til at bruker, pasient, mottaker nå skal omtales som tjenestemottaker når kommunen tildeler tjenester.

Generelle kommentarer til lovforslaget

- Det er svært positivt at det nå foreligger forslag til felles lov for de kommunale helse- og sosialtjenestene.
- Lov om barneverntjenester burde vært integrert i samme lov. Dette ville trolig fremmet en bredere ansvarstaking for dette viktige og ufordrende fagområdet i den kommunale tjenesteytingen.
- Det er positivt at den som mottar tjenester benevnes som "tjenestemottaker".
- Det er positivt at profesjonstilknytningen i nåværende helselovgivning er tonet ned. Vi undrer oss over at dette ikke samtidig gjelder for legetjenester.
- Som følge av ny lov om sosial- og helsetjenester bør Lov om Helsepersonell erstattes av en ny Lov for sosial- og helsepersonell.
- Forankring av økonomisk sosialhjelp framkommer som et ikke-tema i høringen her, men vi tillater oss likevel å uttrykke et sterkt ønske om at økonomisk sosialhjelp blir en statlig ordning. Dette var også kommunens syn ved høringen til Rattsø-utvalget.

Kommentarer til de ulike kapitler med underpunkter

Kapittel 1.

Lovteksten er gitt en generell form, noe som gir kommunene stor valgfrihet. Dette kan og resultere i store ulikheter mht hvilke faggrupper som tilsettes.

Tilskuddsordninger fra statlig hold vil kunne stimulere til vekst for enkelte faggrupper, mens andre viktige faggrupper ikke får nødvendig representasjon og tilstedeværelse i kommunale stillinger. Ved å overlate all styring til kommunal virksomhet, vil det kunne resultere i store ulikheter i kommunenes tilbud.

Det må komme tydelig fram hvordan dette skal håndteres, for å sikre innbyggernes rettigheter til hjelp på helse- og sosialtjenestens områder, og at de som har størst behov får prioritet på tjenester etter faglig vurdering. Visse former for tjenester krever spesifikk fagkompetanse for å begrunne tjenestemottakers behov for hjelp, og man bør tilstrebe å unngå at systemet legger for stort ansvar på den enkelte tjenestemottakers styrke, mot og ressurser til å kreve egne rettigheter.

Kapittel 3.

§ 3-1 Rett til sosial- og helsehjelp

Pkt 3: "Den som har særlig tyngende omsorgsarbeid, har krav på at det settes i verk tiltak for å lette omsorgsbyrden, som avlastning, *annen praktisk hjelp* og omsorgslønn. Den som har omsorgsarbeid, kan kreve at kommunen treffer særskilt vedtak om hvorvidt det skal iverksettes avlastningstiltak, *annen praktisk hjelp* eller gis omsorgslønn."

Nærmere beskrivelser av praktisk hjelp må utredes, men en mangel i dagens tiltakskjede er tilsyn (praktisk hjelp) etter skoletid for funksjonshemmede elever over 12 år. Det handler om foreldrenes behov for å stå i arbeid, og barnas behov for tilsyn pga funksjonshemming. Om dette skal inn i lovteksten må vurderes.

Lovgiver bes også synliggjøre om det å lette omsorgsbyrden kan sidestille avlastning og omsorgslønn som tiltak? (Da må i tilfelle omfanget av omsorgslønn økes betydelig.) Det oppfattes svært motstridende ifht dagens vurderinger, der man først og fremst satser på praktisk hjelp for å avlaste en tyngende omsorgssituasjon. Det å sidestille avlastning og omsorgslønn vil kunne presse pårørende inn i omsorgssituasjoner. Omsorgslønn er et billig alternativ for kommunen, og gir ingen fullgod kompensasjon for faktisk utført arbeid. De faglige kriteriene for valg av tiltak må komme tydelig fram

§ 3-2 Vilkår

1. Kommunen ytrer tilfredshet med at vilkår presiseres tydelig. Mulighetene som ligger i at kommunene kan avklare gjensidige forventninger i forholdet mellom tjenesteyter/kommunen og tjenestemottaker er viktig. Gjennom serviceerklæringer og avtaler kan kommunen stille krav om motytelser i noen tilfeller. Likeledes er det viktig at kommunen som arbeidsgiver kan sikre tjenesteyters arbeidsmiljø i større grad.

2. Ved tildeling av stønad til livsopphold kan det stilles krav til tjenestemottakeren om å utføre passende arbeidsoppgaver i bostedskommunen så lenge stønad mottas.

§ 3-6 Individuell plan

Flertallsforslagets støttes (1-2-3-4-5)

Med følgende tilføyelse til pkt 1: Kommunen skal utarbeide individuell plan for tjenestemottakere med behov for langvarige og koordinerte tjenestetilbud. Individuell plan skal ikke utarbeides hvis tjenestemottaker motsetter seg dette. Kommunen kan likevel, der det er saklig behov for det, samordne sine tjenester gjennom et samordnet plandokument /samordningsplan . Kongen kan gi nærmere bestemmelser om hvem det skal utarbeides individuell plan for.

§3-7 Krav til utformingen av individuell plan.

Kommunen ytrer tilfredshet med at planen skal angi et faglig forsvarlig tilbud for tjenestemottakeren. Ip skal basere seg på realistiske forutsetninger med hensyn til hvilke tjenester som vil kunne gis. Dette avklarer noen av de forventninger som ligger i gapet mellom det som bruker optimalt ønsker av kommunen og det tilbudet som kommunen anser som faglig forsvarlig og innenfor de faglige vurderinger som er gjort gi tiltrekkelig tjenestetilbud for tjenestemottakeren.

§ 3-8. Samla vedtak

Sett fra et brukerperspektiv er dette et etterlengtet ønske. I dag tildeles de ulike tjenester i form av enkeltvedtak ut ifra hvordan de enkelte seksjoner/enheter/avdelinger kommunen er organiserte. En tjenestemottaker kan derfor motta flere enkeltvedtak fra samme kommune. Den største utfordring ligger på hvordan kommunen for fremtiden skal organisere sin saksbehandling, tjenestetildeling og beslutningsmyndighet når brukeren skal tildeles ett samlet vedtak fra kommunen.

Kapittel 4:

§4-6 Klage.

Kommunen støtter forslaget om at forvaltningslovens prinsipper skal gjelde for alle sosial- og helsetjenester og at fylkesmannen skal være klageinstans.

Vi mener at rettssikkerheten for tjenestemottakerne blir best ivarettatt ved full overprøvmulighet og støtter dette alternativet i lovforslaget. Vi forutsetter at klageinstansen ivaretar både det juridiske aspektet i klagesakene og har blikk for faglig riktige ytelser basert på lokalt skjønn.

Kapittel 5:

Kommunen ønsker å sette søkelys på problematikken med manglende samordning mellom helse- og sosialsektoren, og skoleverket, på dette området. Slik dagens situasjon er, mangler det mulighet for helhetlig gjennomføring av tiltak, nettopp overfor en gruppe tjenestemottakere som er spesielt avhengig av oversikt og likhet i samhandling med andre mennesker.

Etter skoledagens slutt, må tjenesteyter forholde seg anderledes overfor tjenestemottaker, selv om de fortsatt er på samme arena. (Eks tilsyn-skolefritidsordning i skolens bygninger, utført av samme tjenesteyter som tidligere samme dag utfører tjenesten i regi av skoleverket.) Dette kompliserer hverdagen mer enn nødvendig.

Kapittel 10

Det åpnes for samarbeid kommuner mellom, og det støttes. Det er gjort endringer i hasteparagrafen som tar inn begrepet "faglig ansvarlig for vedkommende tjeneste" når hastedtak skal treffes. Kommunene må her vurdere hvem dette skal være.

Samfunnsmedisinen svekkes. Medisinsk faglig rådgivende lege er tatt ut av lovteksten. Fastlegeordningen åpner for at legene kan pålegges allmenmedisinsk offentlig legearbeide.

Legene i fastlegeordningen føler ikke ansvar for dette. Samfunnsmedisineren er også på vikende front.

Å pålegge leger slikt arbeid er neppe det beste, og alternativ stimulering bør vurderes Det må være viktig å øke interessen for faget gjennom utdanningen, gjøre samfunnsmedisinske stillinger attraktive i kommunen..

Med hilsen

Gunlaug Rønsberg

Gunlaug Rønsberg
Avdelingsleder

Ingeborg Laugsand

Ingeborg Laugsand
Avdelingsleder

Kirsten Lange

Kirsten Lange
Avdelingsleder